

Studiegids

Algemene muzikale vorming

Academiejaar
2024-2025

**Koninklijk Conservatorium
Antwerpen**

Inhoud

1	<i>Voorwoord</i>	3
2	<i>Organigram</i>	5
3	<i>Algemene muziekleer (AML)</i>	7
3.1	AML 1	8
3.2	AML 2	9
A.	Intonatie	9
B.	Ritmiek	9
4	<i>Gehoorsvorming</i>	10
4.1	Gehoorsvorming 1	10
4.2	Gehoorsvorming 2	11
4.3	Keuzevak Gehoorsvorming Verdieping	12
5	<i>Praktische harmonie & improvisatie</i>	13
5.1	Joint module keuzevak EUROPEES PROJECT METRIC	13
5.2	Praktische Harmonie & Impr. voor Instrument/Zang (Nevenvak) (Niveau I)	13
5.3	Praktische Harmonie & Impr. Keuzevak, Nevenvak (Niveau II, III, IV en V)	15
5.4	Praktische Harmonie & Impr. (Hoofdvak) (Niveau I, II, III)	16
5.5	Praktische Harmonie & Impr. Upgrade naar Hoofdvak	18
6	<i>Analyse</i>	19
6.1	Analyse Nevenvak (Instrument)	19
6.2	Geïntegreerde Muziekschriftuur/Analyse Niveau I en II (Zang)	23
6.3	Analyse Hoofdvak	25
6.4	Analyse Upgrade naar Hoofdvak	31
7	<i>Muziekschriftuur</i>	32
7.1	Muziekschriftuur Nevenvak Niveau I en II	32
7.2	Muziekschriftuur Hoofdvak	33
7.3	Muziekschriftuur Upgrade naar Hoofdvak	34
8	<i>Contrapunt (NV)</i>	36
8.1	Niveau I	36
8.2	Niveau II	36
8.3	Niveau III	37
8.4	Niveau IV	37
8.5	Niveau V	37

1 Voorwoord

Elke student aan de opleiding Muziek Klassiek van het Conservatorium Antwerpen krijgt een stevige basis aan muziektheoretische vaardigheden mee. Deze worden vormgegeven binnen het vakgebied Algemene Muzikale Vorming en zitten ingebed in het studietraject van elke (bachelor) student, met aandacht voor de specificiteit van elke instrumentgroep of specialisatie.

Het vakgebied Algemene Muzikale Vorming bestaat uit vijf opleidingsonderdelen: Algemene Muziek leer, Gehoorvorming, Analyse, Praktische Harmonie & Improvisatie (in de vocale afdeling: Piano voor zangers) en Muziekschriftuur. Deze zijn standaard opgenomen in elk curriculum met een specifieke nadruk en invulling per vakgroep. Je kan daarnaast zelf kiezen voor een zwaarder of breder theoretisch pakket via het keuzeprogramma of via een creditcontract, bijvoorbeeld door bepaalde opleidingsonderdelen volgen op niveau hoofdvak of door extra opleidingsonderdelen toe te voegen aan je studiecontract.

Alle lessen zijn sterk geïnspireerd door de artistieke praktijk en hebben een directe relatie met het repertoire uit de zang-, instrument-, kamermuziek-, koor- en orkestlessen. Andersom wordt ook de praktische toepassing van de muziektheorie binnen de praktijklessen getrokken; een goede theoretische beheersing draagt immers rechtstreeks bij tot een rijkere en beter onderbouwde artistieke uitvoering. In dit Studiegids word je wegwijs gemaakt in de structuur, de inhoud en de evaluatie van de verschillende opleidingsonderdelen.

Start van de lessen en aanwezigheid:

De lessen starten in de eerste week van het academiejaar. Studenten worden verwacht vanaf de start aanwezig te zijn en hun studieprogramma te hebben afgewerkt. Voor opleidingsonderdelen uit het keuzepakket vinden de intakegesprekken en niveautests plaats in deze week. Kijk hiervoor in het Studiegids Keuzevakken.

Vooroplopen?

Sommige studenten hebben dankzij een vooropleiding een voorsprong qua niveau voor een bepaald opleidingsonderdeel: AML, Gehoorvorming, Muziekschriftuur... Deze studenten kunnen een vooroploop-proef doen. Deze proeven vinden plaats tijdens de eerste week van het academiejaar: AML en Gehoorvorming op 19/09/2023: mail naar Edwig.Abrath@ap.be en Muziekschriftuur nevenvak op 19/09/2023: mail naar Stephan.Weytjens@ap.be. Let op: dit zijn de enige vooroploop-proeven en je dient de docenten op voorhand te informeren van je deelname. Wees er dus tijdig bij!

Live on campus:

Omwille van de praktijkgerichte aanpak vinden deze lessen plaats live on campus. Dat betekent dat je als student verwacht wordt aanwezig te zijn. Er worden geen standaard opnames gemaakt. Wanneer een student wegens uitzonderlijke omstandigheden, bv. ziekte, niet aanwezig kan zijn, kan er een mail gestuurd worden naar de docent om de les live te streamen. Dit geldt ook voor examens.

Taalgebruik tijdens de lessen:

Hoewel de bachelor Muziek Klassiek een Nederlandstalige opleiding is, worden lessen vaak gegeven vanuit twee taalperspectieven: Nederlands en Engels. Als je als niet-Nederlandstalige student de opleiding start, beheers je de Nederlandse taal misschien nog niet voldoende en kan je wel wat hulp en oefening gebruiken om je uit te drukken en om specifieke terminologie te leren. Maar, gezien het werkveld voor muzikanten ook zeer internationaal is, is het voor iedereen eveneens belangrijk om zich in het Engels als algemene voertaal te

kunnen uitdrukken. Vandaar dat we ook in de ondersteunende opleidingsonderdelen bewust werken met en rond taal.

- In de muziektheoretische vakken wordt geen onderscheid gemaakt tussen Nederlandstalige en anderstalige studenten bij de verdeling van de groepen. Deze lessen zijn heel praktijkgericht en vormen de basis van het muzikantschap. De vakken worden dan ook in twee talen vormgegeven: de basis is steeds het Nederlands, maar de docenten maken daarnaast ook zoveel mogelijk gebruik van Engelse terminologie om zowel de spreektaal als de muziektheoretische taal zoveel mogelijk aan elkaar te koppelen.
- De communicatie op het digitale leerplatform DigitAP is ook op deze principes gestoeld. Leg je het examen graag in het Engels af? Geef dit dan tijdig door aan de docent. Ook communicatie via mail gebeurt zoveel mogelijk in het Nederlands.
- 'Elementa' is het basishandboek van de ondersteunende muzikale vakken. Dit handboek is in het Engels en in het Nederlands opgesteld, en vind je terug op intranet.
- Wil je je kennis Nederlands en/of Engels bijschaven? Kijk dan in het Studiegids Keuzevakken naar de mogelijkheden en schrijf je in voor taallessen.
- Heb je nog vragen over taal? Contacteer dan Joanna.Britton@ap.be.

Stephanie Proot,
Vakgroepvoorzitter Algemene muzikale vorming

2 Organigram

Vakgroepvoorzitter	Stephanie Proot, stephanie.proot@ap.be
Titularissen	
AML	Edwig Abrath, edwig.abrath@ap.be
Gehoorsvorming	Edwig Abrath, edwig.abrath@ap.be
Analyse	Frank Agsteribbe, frank.agsteribbe@ap.be
Muziekschriftuur Nevenvak	Stephan Weytjens, stephan.weytjens@ap.be
Muziekschriftuur Hoofdvak	Bram Van Camp, bram.vancamp@ap.be
Praktische harmonie en improvisatie	Yves Senden, yves.senden@ap.be
Contrapunt Nevenvak	Ewald Demeyere, ewald.demeyere@ap.be
Docenten	
AML	Edwig Abrath, Tom Collier
Gehoorsvorming	Edwig Abrath, Peter Maus
Analyse Nevenvak	Steven Prengels, Yves Senden, Stephan Weytjens, Mathias Coppens, Umut Eldem
Analyse Hoofdvak	Steven Prengels, Stephan Weytjens, Mathias Coppens, Umut Eldem
Muziekschriftuur Nevenvak	Stephan Weytjens, Peter Thys, Joost Van Kerkhoven
Muziekschriftuur Hoofdvak	Bram Van Camp, Alain Craens
Geïntegreerde Muziekschriftuur/ Analyse	Stephan Weytjens
Praktische harmonie en improvisatie	Yves Senden, Korneel Bernolet, Jeroen Malaise, Carlo Willems, Hendrik Braeckman, Sterre De Raedt, Ewald Demeyere, Maarten De Splenter
Contrapunt Nevenvak	Ewald Demeyere

Niveau I

Niveau II

Niveau III

Niveau IV

Niveau V

Opmerkingen

Alle opleidingen Muziek Klassiek

AML	X	X
Gehoorsvorming	X	X
AML Remediëring *	X	X
Gehoortraining	X	X
Remediëring *		

* AML remediëring en Gehoorsvorming remediëring is verplicht voor elke student, tenzij de docent een student hier uitdrukkelijk van vrijstelt.

Instrument/Zang	B1	B2	B3	M1	M2	
MS NV*	X	Selectie 2 van 3				
MS HV	Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak	
ANA HV		Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak	
ANA NV*	X	Selectie 2 van 3		Keuzevak	Keuzevak	
PH/I NV	X	Selectie 2 van 3 + Verplicht voor akkoordinstru- menten	Keuzevak + Verplicht voor akkoordinst- rumenten	Keuzevak	Keuzevak	
PH/ I HV		Selectie 2 van 3 voor akkoordinstru- menten	Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak	
CONTRAPUNT HV		Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak	

Voor zangers zit dit vevat in 'Piano voor Zangers' in B1, B2 en B3. Zie: Studiegids Vocale Afdeling

*zang: Geïntegreerde Muziekschriftuur en Analyse

Nieuw: Selectie 2 van 3: Studenten B2 kunnen 2 vakken kiezen uit het pakket van de 3 primaire muziektheoretische ondersteuningsvakken (analyse, schriftuur en praktische harmonie). Voor akkoordinstrumenten blijft praktische harmonie echter verplicht, en kan er verder gekozen worden uit analyse of muziekschriftuur.

Compositie	B1	B2	B3	M1	M2
MS HV	X	X		X	Keuzevak
ANA HV	X	X		X	X
PH/ I HV			Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak
PH/I NV			Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak
CONTRAPUNT HV			Keuzevak	Keuzevak	Keuzevak

Directie Master	M1	M2
ANA NV		X
PH/ I HV		X (enkel optie theorie)

gebruikte afkortingen:

X: verplicht vak - NV: nevenvak - HV: hoofdvak - MS: muziekschrijftuur - ANA: analyse
PH/ I: praktische harmonie en improvisatie - AML: algemene muziekleer
Keuzevak: Kijk in het Studiegids Keuzevakken voor meer informatie over toelatingsvoorwaarden.

3 Algemene muziekleer (AML)

Titularis AML: Edwig Abrath

Aan de basis van een efficiënt studieproces en een doeltreffende partituurverwerking ligt een sterke beheersing van solfège: sleutelkennis, prima vista, ritmiek, en harmonisch en melodisch inzicht. In de lessen Gehoorvorming en Algemene Muziekleer (AML) krijg je een doorgedreven functionele training van deze vaardigheden, waarbij de link tussen theorie, praktische toepassing en artistieke praktijk steeds duidelijk is. In de modules Algemene Muziekleer ligt de nadruk op 'kunnen' en 'kennen', en werk je aan visueel-analytische competenties (met score). Gehoorvorming is gericht op het 'herkennen', en traint je auditief-analytische vaardigheden, zonder notenbeeld of score.

De docenten coachen vanuit verschillende complementaire invalshoeken en begeleiden je bij de verwerving van een intonatief, ritmisch, melodisch en harmonisch fundament. Het principe 'Hear with your eyes' is een centraal begrip: de training van de drie associaties klank-greep-noot. Hierbij ontwikkel je je inwendige tonale klankvoorstelling, koppel je die aan een actieve muzikale beleving en timmer je aan een melodisch, ritmisch, harmonisch en structureel geheugen.

Vanuit gezamenlijk tonaal materiaal legt elke docent zijn eigen accenten op het gebied van ritmiek, leesvaardigheid, intonatie, meerstemmige gehoorvorming en geheugentraining. Zo ontwikkel je je visueel, auditief en analytisch muzikaal voorstellingsvermogen vanuit diverse hoeken.

De lessen zijn praktijkgericht; zowel in het gebruikte basismateriaal als in de toepassingen maken de docenten gebruik van bestaande solo -en kamermuziekpartituren. De training gebeurt gedifferentieerd en wordt aangepast aan je vakgroep.

AML wordt in Niveau I en II modulair gegeven gedurende 2 x 1u/week:

- A) Intonatie (1u)
- B) Ritmiek (1u).

Verspreid over de twee modules, omvat AML een ruime inhoud waar tal van vaardigheden bewust ontwikkeld worden zoals:

- intonatie: stemgebruik, ademhaling, frasering, bevordering inwendig voorstellingsvermogen
- melodisch - harmonisch denken
- ritmiek, metrum, motoriek
- lezen in 5 sleutels
- geheugen - analytisch denken vertrekkende vanuit het interval
- transpositie - inzicht in toonaarden - toontrappen

Tijdens de wekelijkse remediëringsuren (data en uren: zie groepslessenrooster op Digitap / cursus info Muziek Klassiek en Asimut) wordt dieper ingegaan op deze materie. Deze uren zijn bedoeld om studenten met een minder hoog beginniveau een extra boost te geven om een inhaalbeweging te verkrijgen. Deze uren zijn dan ook verplicht voor alle studenten, tenzij ze daarvoor uitdrukkelijk worden vrijgesteld door de docent. De

remediëring wordt eveneens geëvalueerd, de resultaten worden samengeteld bij de evaluatie uit de reguliere lessen. Enkel voor wie vrijgesteld is van de remediëringsuren wordt enkel de reguliere les AML geëvalueerd.

3.1 AML 1

Leerinhoud

A. Intonatie

- Training van het inwendig voorstellingsvermogen, zowel horizontaal als verticaal, aan de hand van cijferzingen, modi en toonladders, intoneren met wisselende voortekening, akkoorden, alteraties en progressies en grafische intervaloefeningen (8 intervallen).
- Zichtlezen tonaal en verwijde toonaarden met Wim Brandse
- Prima vista zingen.
- Driestemmigheid: Tricinia: 29 progressive three-part songs: Zoltan Kodaly: melodisch-harmonisch inzicht, muzikale uitvoering

B. Ritmiek

- Ritmische training + lezen in 3 sleutels: sol- fa- sopraan: E. Lamarque en M.J. Goudard: d'une clé à l'autre (Vol. 2)
- Motorische training (kopie + oefeningen in groep) - G. Dandelot: Manuel pratique pour l'étude des clés. Orkesttrekken.
- Maat en Ritme: 150 oefeningen in het uitvoeren van ritmen DEEL II door: F. Van Der Horst
- Ritmisch oefenboek (II): Louis Cauberghe

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

De beoordeling van AML (beide modules) gebeurt volledig aan de hand van permanente evaluatie (25% per permanent evaluatiemoment). Deelname aan de vier permanente evaluatiemomenten per module is noodzakelijk om te kunnen slagen voor het volledige opleidingsonderdeel AML. De wekelijkse remediëringslessen worden eveneens permanent geëvalueerd. Deze evaluaties vallen weg voor wie in het begin van het academiejaar door de docent werd vrijgesteld van deze lessen. In alle andere gevallen worden beide evaluaties (modules plus remediëringslessen) samengeteld en telt dit geheel als het uiteindelijke eindresultaat.

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op elke module (zowel Intonatie als Ritmiek) om te kunnen slagen voor het totale opleidingsonderdeel AML. Bij onvoldoende voor één van de modules wordt de student doorverwezen naar de tweede examenkans voor minstens deze module.

De student is geslaagd wanneer hij/zij het opgelegde programma kan realiseren met aandacht voor metrum, ritme en intonatie en daarbij blijkt geeft van muzikaliteit.

3.2 AML 2

Leerinhoud

A. Intonatie

- Training van het inwendig voorstellingsvermogen, zowel horizontaal als verticaal, aan de hand van cijferzingen, modi en toonladders, intoneren met wisselende voortekening, akkoorden, alteraties en progressies en grafische intervaloefeningen (13 intervallen).
- Zichtlezen in verwijde toonaarden met Wim Brandse
- Prima vista zingen.
- Driestemmigheid: Gaston Nuyts - Vic Nees: melodisch-harmonisch inzicht, kennis van de twee/drie stemmen, aanvoelen van dissonantie, muzikale uitvoering – teamwork.

B. Ritmiek

- Ritmische training en motorische coördinatie (kopies)
- Leçons progressives de lecture et de rythme, DEEL VI: moeilijke ritmische structuren (op TA) Alain Weber
- Lezen in vijf sleutels: E. Lamarque en M.J. Goudard: d'une clé à l'autre (Vol.1 B) – G.Dandelot: Manuel pratique pour l'étude des clés. Orkesttrekken.
- Maat en Ritme: 150 oefeningen in het uitvoeren van ritmen DEEL II door: F. Van Der Horst – L.Cauberghs: ritmisch oefenboek deel II

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling voor AML (beide modules) gebeurt volledig aan de hand van permanente evaluatie (25% per permanent evaluatiemoment). Deelname aan de vier permanente evaluatiemomenten per module is noodzakelijk om te kunnen slagen voor het volledige opleidingsonderdeel.

De wekelijkse remediëringslessen worden eveneens permanent geëvalueerd. Deze evaluaties vallen weg voor wie in het begin van het academiejaar door de docent werd vrijgesteld van deze lessen. In alle andere gevallen worden beide evaluaties (modules plus remediëringslessen) samengeteld en telt dit geheel als het uiteindelijke eindresultaat.

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op elke module (zowel Intonatie als Ritmiek) om te kunnen slagen voor het totale opleidingsonderdeel AML. Bij onvoldoende voor één van de modules wordt de student doorverwezen naar de tweede examenkans voor minstens deze module.

De student is geslaagd wanneer hij/zij het opgelegde programma kan realiseren met aandacht voor metrum, ritme en intonatie en daarbij blijkt geeft van muzikaliteit.

4 Gehoorvorming

Titularis Gehoorvorming: Edwig Abrath

Waar in de modules Algemene Muziek leer de nadruk ligt op 'kunnen', 'kennen', en het ontwikkelen van visueel-analytische competenties (met score), richt. Gehoorvorming zich op het 'herkennen' en het trainen van je auditief-analytische vaardigheden, dus zonder notenbeeld of score.

Door de combinatie van deze complementaire invalshoeken, ontwikkel je optimaal je inwendige tonale klankvoorstelling, koppel je die aan een actieve muzikale beleving en timmer je aan een melodisch, ritmisch, harmonisch en structureel geheugen.

Ook de lessen Gehoorvorming zijn praktijkgericht en aangepast aan je vakgroep.

Gehoorvorming wordt in Niveau I en II gedurende 1,5u/week gegeven. Daarnaast zijn er ook wekelijkse remediëringsuren (zie lessenrooster). Tijdens deze uren wordt dieper ingegaan op de geziene materie. Deze uren zijn bedoeld om studenten met een minder hoog beginniveau een extra boost te geven om een inhaalbeweging te verkrijgen. Deze uren zijn dan ook verplicht voor alle studenten, tenzij ze daarvoor uitdrukkelijk worden vrijgesteld door de docent. De remediëring wordt eveneens geëvalueerd, de resultaten worden samengeteld bij de evaluatie uit de reguliere lessen. Enkel voor wie vrijgesteld is van de remediëringsuren wordt enkel de reguliere les Gehoorvorming geëvalueerd.

Iedere student kan gebruik maken van de computer voor gehoortraining: hearmaster (e-magic) of EarMaster (www.earmaster.com).

4.1 Gehoorvorming 1

Leerinhoud

- herkennen en benoemen, naspelen en intoneren van de intervallen secunde tot octaaf in alle hoedanigheden
- naspelen en noteren uit geheugen van 'random lines' (melodische lijnen, max. 10 noten voor niveau I)
- herkennen, benoemen en intoneren van de drieklanken in grondligging en omkeringen (gr., kl., verkl., vergr., sus2 en sus4) en van vierklanken in grondligging
- naspelen van drieklanken met veranderende noot (max. 2 opeenvolgende)
- naspelen van een reeks tweeklanken (max 5) met gemeenschappelijke noot
- akkoorddictee (drieklanken en dominant 7-akkoord in grondligging) met gegeven bas- of sopraanstem
- herkennen, benoemen, naspelen en intoneren van alle grote en kleine tertstoonladders + alle modi: Dorisch, Frygisch, Lydisch, Mixolydisch, Aeolisch, Locrisch, Ionisch; pentatoniek (Hemitonisch en Anhemitonisch), octotonisch, zigeuner Roemeens(=Oosters) en Hongaars, gemengd, Hexatonisch
- naspelen van korte tonale melodische fragmenten (themadictee) + transponeren
- notatie van eenstemmig + tweestemmig tonaal themadictee en verbeterdictee met de bewust geziene intervallen (homofoon en polyfoon), zowel vanuit de piano als via CD-fragmenten
- herkennen en benoemen van cadensen
- opbouw van luistervaardigheid aan de hand van muziekfragmenten uit verschillende stijlen, culturen... via cd-opname

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

De beoordeling voor gehoorvorming gebeurt aan de hand van permanente evaluatie (40% van de punten o.b.v. tussentijdse beoordelingen) en vaardigheidstoetsen (halfjaarlijks en op het einde van het academiejaar (60% van de punten)). Consistente aanwezigheid is dus vereist!

De vaardigheidstoetsen bestaan uit:

- collectieve gehoorvormingsproef: notatiedictee (melodisch en harmonisch)/ vraagstelling aan de hand van muziekfragment/steekproef over de geziene leerstof/random lines
- individuele gehoorvormingsproef: 2- en 3-klanken, melodie naspelen en transponeren

De wekelijkse remediëringslessen worden eveneens permanent geëvalueerd. Deze evaluaties vallen weg voor wie in het begin van het academiejaar door de docent werd vrijgesteld van deze lessen. In alle andere gevallen worden beide evaluaties (modules plus remediëringslessen) samengeteld en telt dit geheel als het uiteindelijke eindresultaat.

Bij de halfjaarlijkse vaardigheidstoets gehoorvorming vervalt de individuele toets.

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

Jury:

Beoordeling door een beperkte interne jury.

4.2 Gehoorvorming 2

Leerinhoud

- herkennen, benoemen, naspelen en intoneren van alle twee-, drie- en vierklanken, ook buiten het octaaf.
- naspelen en noteren uit geheugen van 'random lines' (melodische lijnen, max. 12 noten voor Niveau II) met toevoeging van toonladdervreemde noten
- akkoorddictee (drieklanken in grondligging en omkeringen, vierklanken alleen in grondligging) met een gegeven bas- of sopraanstem (basso continuo en letterbecijfering)
- naspelen van drieklanken met veranderende noot (max.2)
- naspelen van reeksen tweeklanken zonder gemeenschappelijke noot (max.5)
- training harmonisch-melodisch geheugen
- herkennen, benoemen, naspelen en intoneren van alle toonladders, zie Niveau I
- naspelen, noteren en transponeren van langere melodische fragmenten (themadictee) en 2-3 en 4-klanken op piano (of eigen instrument)
- herkennen en benoemen van cadensen in ruimer verband
- notatie van eenstemmig themadictee met modulaties (niveau II)
- twee-driestemmig notatie-, aanvul- en verbeterdictee (homofoon en polyfoon), tonaal, zowel vanuit de piano gespeeld als via CD-fragmenten
- opbouw van luistervaardigheid aan de hand van muziekfragmenten uit verschillende stijlen, culturen,...via cd-opnamen
- leren horen en verbeteren van fouten (mel.-ritm.) via luisterfragmenten

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling voor gehoorvorming gebeurt aan de hand van permanente evaluatie (40% van de punten o.b.v. tussentijdse beoordelingen) en vaardigheidstoetsen (halfjaarlijks en op het einde van het academiejaar (60% van de punten)). Consistente aanwezigheid is dus vereist!

De vaardigheidstoetsen bestaan uit:

- collectieve gehoorvormingsproef: notatiedictee (melodisch en harmonisch)/ vraagstelling aan de hand van muziekfragment/steekproef over de geziene leerstof/random lines
- individuele gehoorvormingsproef: 2- en 3-klanken, melodie naspelen en transponeren
- Bij de halfjaarlijkse vaardigheidstoets gehoorvorming vervalt de individuele toets.
- De wekelijkse remediëringslessen worden eveneens permanent geëvalueerd. Deze evaluaties vallen weg voor wie in het begin van het academiejaar door de docent werd vrijgesteld van deze lessen. In alle andere gevallen worden beide evaluaties (modules plus remediëringslessen) samengeteld en telt dit geheel als het uiteindelijke eindresultaat.

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

Jury:

Beoordeling door een beperkte interne jury.

4.3 Keuzevak Gehoorvorming Verdieping

Leerinhoud

Studenten die dieper op de materie van Gehoorvorming willen ingaan na de eerste twee jaren, kunnen als keuzevak 'Gehoorvorming verdieping' kiezen. Ook deze lessen vinden wekelijks plaats.

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling voor Gehoorvorming Verdieping gebeurt aan de hand van permanente evaluatie (40% van de punten) en vaardigheidstoetsen (halfjaarlijks en op het einde van het academiejaar (60% van de punten)).

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

5 Praktische harmonie & improvisatie

Ieder musicus – creërend én uitvoerend – wordt dagdagelijks geconfronteerd met het inhoudelijk-creatieve aspect van het beroep: van improviseren tot structureel denken; luisterend én inzichtelijk musiceren; reducties of begeleidingen maken.

In de opleiding Muziek zien we improvisatie en praktijkgericht tonaal inzicht daarom als een onontbeerlijk onderdeel van de bredere horizon van de musicus. Met enige trots kunnen we zeggen dat ons docententeam ter zake over heel veel expertise beschikt en bij de koplopers in Vlaanderen en zelfs in Europa behoort.

Als KCA-student instrument of zang word je getraind in harmonische en improvisatorische vaardigheden, waarbij steeds de link wordt gelegd tussen de praktische oefeningen en de artistieke praktijk.

Iedere instrumentstudent bachelor 1 volgt een inleidende cursus Praktische harmonie en Improvisatie (PH&I) nevenvak waarin de basis voor improvisatie en praktijkgericht tonaal inzicht aangereikt wordt. Speel je een akkoordinstrument, dan ga je hier gedurende de volgende bachelor- en masterjaren verder in verdiepen. Zo zal je als pianist, gitarist, organist en accordeonist gedurende drie jaar PH&I nevenvak als vast onderdeel in je curriculum treffen en bieden de opleidingsonderdelen Klavierpraktijk, Gitaarpraktijk en Accordeonpraktijk in de masteropleidingen Piano, Gitaar en Accordeon een diepgaande coaching m.b.t. creatief en tonaal inzicht, reductie, transpositie en prima vistaspel.

Daarnaast kan je binnen het keuzepakket een extra focus op improvisatie leggen. Zo kan je ook in bachelor 2, en verder, Praktische Harmonie en Improvisatie nevenvak opnemen. Je kan instappen in de 'joint module' Improvisatie waarbij internationale docenten uit het METRIC-project (Guildhall School te Londen, Koninklijk Conservatorium Den Haag en Koninklijk Conservatorium Antwerpen) elkaar afwisselen.

Regelmatig worden er toonmomenten georganiseerd, waarop je je eigen creaties op het podium brengt. Voor de meest gedreven en ambitieuze studenten is er de mogelijkheid om deel te nemen aan de René Arons-wedstrijd, een competitie ter nagedachtenis van één van onze oud-docenten.

Titularis: Yves Senden

5.1 Joint module keuzevak EUROPEES PROJECT METRIC

<http://metricimpro.eu>

Zie Studiegids keuzevakken.

5.2 Praktische Harmonie & Impr. voor Instrument/Zang (Nevenvak) (Niveau I)

Pianisten en gitaristen-> zie Studiegids toetsinstrumenten/tokkelinstrumenten!

Het theoretisch en analytisch inzicht in muziek wordt in dit opleidingsonderdeel gekoppeld aan de uitvoeringspraktijk. Daarbij wordt een greep gedaan uit het aanbod van de mogelijke werkvormen (cf. Infra).

Volgende werkvormen *kunnen* in de lessen Praktische Harmonie & Improvisatie aan bod komen, afgestemd op de eigenheid en de noden van het instrument en de literatuur:

Leerinhoud

Vaardigheden

- introductie in becijferde bas
- oefeningen op verbindingen I-IV-V (en uitbreidingen: TD, DD, gealtereerde akkoorden) introductie in schemata
- oefeningen op ritmische structuren
- improviseren in modi en toonladders
- improviseren op ostinati en schema's
- begeleidingen realiseren (ev. in verschillende stijlen)
- improvisatie die vertrekt vanuit 1 idee, motief,...
- improvisatie gebaseerd op technieken uit de 20ste eeuw
- thema met variaties
- zichtlezingen
- jazz voicing
- jazz standards
- jazz akkoordisch inzicht
- harmonische analyse repertoire
- partituurreductie

Inzicht en creativiteit

- vrije / atonale improvisatie
- vrije vormen (andere)
- modale improvisatie algemeen
- modale improvisatie Messiaen
- modale improvisatie jazz
- modale improvisatie minimal

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling:

Evaluatievorm:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een halfjaarlijkse vaardigheidstoets (50% van de punten) en een vaardigheidstoets op het einde van het academiejaar (50% van de punten). Deelname aan **beide** examens is noodzakelijk om te kunnen slagen voor het volledige opleidingsonderdeel. Bij onvoldoende op één of beide deexamens, wordt de student doorverwezen naar de tweede examenkans voor minstens dit deexamen.

Vaardigheidstoets:

Aan het einde van Niveau I moet de student in staat zijn zich te verdedigen in minstens twee aspecten van de tijdens de lessen aangereikte werkvormen. Dit impliceert dat niet elke student aan het einde dezelfde werkvormen zal moeten voorleggen.

De student is geslaagd wanneer hij/zij het opgelegde programma kan realiseren met aandacht voor metrum en ritme en daarbij blijkt geeft van muzikaliteit, inzicht, creativiteit. Enig stijlinzicht is nog geen doorslaggevende factor, maar is uiteraard een meerwaarde. In de creatieve werkvormen worden voornamelijk creativiteit, originaliteit, authenticiteit en zin voor performance geëvalueerd.

Het is aangewezen dat de student elke week aanwezig is; voor de werkvormen in groepsverband is het trouwens niet meer dan billijk ten opzichte van de medestudenten. Om een zicht te krijgen op mogelijkheden en moeilijkheden bij de ontwikkeling van de student zal ook elke week een gerichte opdracht worden meegegeven in het verlengde van de werkvormen die in de les werden aangereikt. Elke eigen inbreng, elke suggestie en elk idee van de student zal in de mate van het mogelijke geïntegreerd worden in de werkvormen.

Voor de quotering voor het halfjaarlijkse examen gelden volgende criteria:

- foutloze uitvoering
- correcte interpretatie, conform de opdracht
- creatieve uitwerking
- muzikaliteit en communicatieve overdracht
- evenwaardigheid binnen de groep

Voor de quotering voor het examen op het einde van het academiejaar gelden dezelfde criteria, aangevuld met een aantoonbare evolutie in niveau.

Evaluatienorm:

De student is geslaagd wanneer hij het opgelegde programma kan realiseren met de professionele attitude zoals omschreven onder inhoud. Deze parameters zijn objectief meetbaar. Het voorgestelde programma dient eveneens te voldoen aan de kwantiteitsnormen zoals beschreven onder de rubriek eindcompetenties in de digitale studiegids.

De student dient 50% van de punten te behalen voor elk van de examens of een quotering van min. 10/20

5.3 Praktische Harmonie & Impr. Keuzevak, Nevenvak (Niveau II, III, IV en V)

Niveauproef

Elke student mag praktische harmonie als keuzevak kiezen, op voorwaarde dat hij een niveauproef aflegt én op voorwaarde dat er voldoende lessen voor het keuzevak voorhanden zijn.

De niveauproef vervalt wanneer de student kan aantonen dat hij in een bepaald niveau praktische harmonie reeds de noodzakelijke vaardigheden verworven heeft, bv. op basis van de behaalde resultaten van een vorig jaar; 'onderscheiding' is daarbij een minimumvereiste.

Opgelet: voor gitaristen en pianisten geldt een afzonderlijke regeling: zie Studiegids Tokkelinstrumenten en Studiegids Toetsinstrumenten.

Leerinhoud

Op basis van het profiel van de student wordt – in overleg met de titularis – een parcours uitgestippeld waarbij enerzijds vertrokken wordt van de voorkennis van de student, en anderzijds gezocht wordt naar verbreding en verdieping. Dat laatste kan betrekken op alle leerinhouding zoals die hoger werden uiteengezet, zowel bij hoofdvak als bij nevenvak (zie aldaar voor verdere omschrijvingen).

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een halfjaarlijkse vaardigheidstoets (50% van de punten) en een vaardigheidstoets op het einde van het academiejaar (50% van de punten).

Beoordeling door een beperkte interne examenjury. De jury zal speciale aandacht besteden aan:

- aanspreekbaarheid, communicatie en samenspel;

- ritmische, metrische, harmonische en melodische inventiviteit bij de uitvoering;
- gevoel voor klank, klankverhoudingen en textuur, originaliteit;
- omgaan met het klavier (elementaire vaardigheid), indien van toepassing.

Deelname aan **beide** examens is noodzakelijk om te kunnen slagen voor het volledige opleidingsonderdeel. Bij onvoldoende op één of beide deexamens, wordt de student doorverwezen naar de tweede examenkans voor minstens dit deexamen.

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen voor elk van de examens of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

5.4 Praktische Harmonie & Impr. (Hoofdvak) (Niveau I, II, III)

De studenten krijgen een intense opleiding Praktische Harmonie. De inhoud ervan leunt enerzijds aan bij de traditionele aspecten: het verwerven van vaardigheden in het spelen van akkoordverbindingen, het harmoniseren van melodieën, het realiseren van een basso continuo, de partituurreductie, de zichtigezing, thema met variaties, transpositie en improvisatie. Anderzijds blijft er ruimte voor een meer geïntegreerde aanpak.

Het theoretisch en analytisch inzicht in muziek wordt in dit opleidingsonderdeel gekoppeld aan de uitvoeringspraktijk. Daarbij wordt een greep gedaan uit het aanbod van de mogelijke werkvormen.

Volgende werkvormen kunnen in de lessen Praktische Harmonie & Improvisatie aan bod komen, afgestemd op de eigenheid en de noden van het instrument en de literatuur:

(Onderstaand overzicht dient als leidraad.)

Leerinhoud

Vaardigheden

- Oefeningen op ritmische structuren
- Improviseren in modi en toonladders
- Improviseren op ostinati en schema's en schemata
- Begeleidingen realiseren (ev. In verschillende stijlen)
- Improvisatie die vertrekt vanuit 1 idee, motief,...
- Improvisatie gebaseerd op technieken uit de 20ste eeuw
- Thema met variaties
- Zichtigezingen
- Jazz voicing, standards, akkoord inzicht
- Harmonische analyse repertoire
- Becijferde bas (Samuel) en onbecijferde bas [Niveau I, II, III]
- Harmonische verbindingen / kwintencirkel [Niveau I, II, III]
- Partimento [Niveau III]
- Partituurreductie [Niveau III]
- Pianistische vaardigheid [Niveau I, II, III]
- Sopraan/bas [Niveau I, II, III]
- Transpositie [Niveau I, II, III]

Inzicht en creativiteit

(te spreiden over niveau I, II en III vertrekkend vanuit de ervaringswereld van de student)

- Vrije / atonale improvisatie

- Vrije vormen (andere)
- Modale improvisatie algemeen
- Modale improvisatie Messiaen
- Modale improvisatie jazz
- Modale improvisatie minimal
- Tonale improvisatie classicisme

Toevoeging Gitaar:

- Instuderen van volgende standards: Autumn Leaves (J.Kosma), Can't buy me love, Eleanor Rigby, Hey Jude(Beatles), So What (Miles Davis)
- Improvisatie op 1 of 2 snaren met ostinato begeleiding op de laagste snaar.
- Solostuk brengen; intro, ge(re)harmoniseerde melodie, improvisatie, outro.
- Lead sheets uit "The New Realbook" vol. 1 2 3, "The Ultimate Pop/Rock Book"

Studiematerialen

- Benolet, Korneel, Vuistregels en patronen, Antwerpen-Aalter, 2016.
- Demeyere, Ewald, Schemata versie 6.0.1), Antwerpen-Brussel, 2020.

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een halfjaarlijkse vaardigheidstoets (50% van de punten) en een vaardigheidstoets op het einde van het academiejaar (50% van de punten).

Deelname aan **beide** examens is noodzakelijk om te kunnen slagen voor het volledige opleidingsonderdeel. Bij onvoldoende op één of beide deexamens, wordt de student doorverwezen naar de tweede examenkans voor minstens dit deexamen.

Vaardigheidstoets

Op jaarbasis bereidt de student een aantal becijferde bassen voor (stijgende moeilijkheidsgraad), transposities, sopranen (uitwerking en uitvoering aangepast aan de technische en pianistische mogelijkheden) en creatieve werkvormen eventueel aangevuld door partituurspel. Een gedeelte kan facultatief aan de jury voorgelegd worden op de halfjaarlijkse proeven. Van dat gedeelte is de student dan vrijgesteld op het eindexamen.

De student is geslaagd wanneer hij het opgelegde programma aan de piano kan realiseren in een aanvaardbaar tempo en daarbij blijk geeft van muzikaliteit, inzicht, creativiteit en rekening houdt met de aanwijzingen in de partituur. Enig stijlinzicht is nog geen doorslaggevende factor, maar is uiteraard een meerwaarde. In de creatieve werkvormen worden voornamelijk creativiteit, originaliteit, authenticiteit en zin voor performance geëvalueerd.

Het is aangewezen dat de student elke week aanwezig is; voor de werkvormen in groepsverband is het trouwens niet meer dan billijk ten opzichte van de medestudenten. Om een zicht te krijgen op mogelijkheden en moeilijkheden bij de ontwikkeling van de student zal ook elke week een gerichte opdracht worden meegegeven in het verlengde van de werkvormen die in de les werden aangereikt. Elke eigen inbreng, elke suggestie en elk idee van de student zal in de mate van het mogelijke geïntegreerd worden in de werkvormen.

Voor de quotering voor het halfjaarlijkse examen gelden volgende criteria:

- foutloze uitvoering

- correcte interpretatie, conform de opdracht
- creatieve uitwerking
- muzikaliteit en communicatieve overdracht
- evenwaardigheid binnen de groep

Voor de quotering voor het examen op het einde van het academiejaar gelden dezelfde criteria, aangevuld met een aantoonbare evolutie in niveau.

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 (alle evaluatieonderdelen samen)

Jury:

Beoordeling door een beperkte interne examenjury

Nota: Let op! in eenzelfde academiejaar kan je nooit niveau nevenvak combineren met niveau hoofdvak van eenzelfde opleidingsonderdeel. Bij vragen hierover contacteer je de docent en/of de studietrajectbegeleider.

5.5 Praktische Harmonie & Impr. Upgrade naar Hoofdvak

Studenten kunnen via een officieuze vrijstelling of het keuzepakket 'upgraden' van de cursus Praktische Harmonie en Improvisatie Nevenvak naar Praktische Harmonie en Improvisatie Hoofdvak, mits ze slagen voor een proef. Daarbij wordt de theoretische en praktische kennis van de student getoetst aan de hand van een reeks oefeningen met gradueel stijgende moeilijkheidsgraad. Eventueel volgt een gesprek met de student waarbij gepeild wordt naar zijn/haar motivering. Deze proef kan je inplannen via Yves.Senden@ap.be

6 Analyse

Een individuele en verantwoorde interpretatie vormgeven gaat veel verder dan het correct weergeven van een partituur: het vertrekt vanuit een dieper inzicht in en achter het geschrevene. In de lessen Analyse ga je dieper in op harmonische, melodische en vormanalyse en leer je de verschillende analysetechnieken toepassen. Cruciaal in de cursus is de zoektocht naar dieperliggende verbanden en een correct begrip van de genoteerde muziek; op deze manier worden tools aangereikt die tot een zinvolle interpretatie en appreciatie van een partituur kunnen leiden.

In de praktijklessen instrument, zang, koor en kamermuziek wordt deze theorie gelinkt aan de concrete uitvoeringspraktijk. Zo'n onderzoekende benadering stelt je dus niet enkel in staat om je muziekpartituren beter te analyseren en synthetiseren. Analyse helpt je ook om een doordachte visie en interpretatie te ontwikkelen op bestaand én nieuw repertoire.

In Analyse nevenvak doorgrond je de voornaamste stijlperiodes. Het docententeam begeleidt je vanuit hun eigen specialisaties: oude muziek, nieuwe muziek, romantische muziek, historische of hedendaagse uitvoeringspraktijk. Je krijgt zicht op de diverse soorten muziek en genres en ontwikkelt een algemeen analytisch inzicht aan de hand van de standaardwerken uit het grote klassieke repertoire, van Bach tot en met het 20ste-eeuwse repertoire.

Je kan ook beslissen om Analyse op niveau hoofdvak te volgen om een meer diepgaand analytisch inzicht te kunnen koppelen aan je concrete uitvoeringspraktijk, of om het als keuzevak verder te zetten in de masteropleiding. Zo ga je in Analyse 4 en 5 ga je dieper in op het romantisch, het 20e en het 21e-eeuwse repertoire en word je ondersteund in je eigen artistiek onderzoek. Je past de verschillende analysetechnieken toe op een meer persoonlijk gekozen traject. Daarbij ga je zelfstandig aan de slag en raadpleeg je bestaande relevante bronnen. De wekelijkse groepslessen worden hier aangevuld met individuele coaching, ter voorbereiding van de eindwerken.

Studenten Compositie hebben omwille van de specificiteit van hun specialisatie standaard een groter pakket Analyse in hun studiepakket zetten, Studenten Directie hebben ook in de master Analyse nevenvak in het programma. Voor een volledig overzicht kijk je naar de opleidingsprogramma's en hierboven in dit Studiegids onder puntje 3: Schema AMV-opleidingsonderdelen.

Vakverantwoordelijke: Yves Senden, yves.senden@ap.be

6.1 Analyse Nevenvak (Instrument)

6.1.1 Niveau I

Leerinhoud

- Aanleren van algemene basisbegrippen: muzikale parameters, standaardvormen, genres, retoriek
- Eerste kennismaking met verschillende analysesystemen (klassieke vormleer, functieleer)
- Muziekliteratuur uit voornamelijk het Classicisme
- Ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden

Studiematerialen

- SENDEN, Yves, Elementa (Nederlandse en Engelstalige versie online verkrijgbaar)
- Schrijfwijzer

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie en twee schriftelijke examens, een in het midden en een op het einde van het academiejaar.

- Permanente Evaluatie: 20% van de punten:
Wordt gequoteerd aan de hand van de inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- Schriftelijke evaluatie in januari: 40% van de punten.
  - Schriftelijke, klassikale proef: de student moet kunnen aantonen dat de basiskennis geassimileerd en begrepen is.
  - Beoordeling door de analyse-docent
- Schriftelijke evaluatie in juni: 40% van de punten
  - Partituuranalyse in de vorm van een schriftelijke, klassikale proef
  - Beoordeling door de analyse-docent

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

6.1.2 Niveau II

Leerinhoud

- grondig uitdiepen van de Classicistische standaardvormen (aangeleerd in NIVEAU I) en de evolutie in de Vroeg-Romantiek
- inzicht in contrapuntische technieken
- verdere verdieping in verschillende analysesystemen (klassieke vormleer, functieleer, Schenkeriaanse analyse)
- ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden

Studiematerialen:

- SENDEN, Yves, Elementa (Nederlandse en Engelstalige versie online verkrijgbaar)
- Schrijfwijzer

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie, een casustoets en een presentatie op het einde van het academiejaar.

- Permanente Evaluatie: 20% van de punten.
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- Casustoets: 40% van de punten:
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research

aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research).

- Presentatie: 40% van de punten:
Klassikale voorstelling van het eindwerk.

Opmerking: de docent beschikt over de mogelijkheid om – indien hij dat nodig acht – een bijkomend mondeling examen in te richten. In dat geval wordt de verdeling als volgt:

- *Permanente Evaluatie: 20% van de punten.
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.*
- *Casustoets: 40% van de punten:
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research)*
- *Presentatie: 20% van de punten:
Klassikale voorstelling van het eindwerk.*
- *Mondeling examen: 20% van de punten:
Mondeling examen met doelgerichte vragen over het keuzewerk van de student, beoordeling door een beperkte interne examenjury*

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

6.1.3 Analyse van Muziek uit de Vroegromantiek en de 20ste eeuw (keuzevak)

2u/week in groepen van achtal studenten

Keuzevak voor de studenten Instrument/Zang vanaf de Master.

De leerinhoud voor de studenten nevenvak komt overeen met hoofdvak, maar minder uitgebreid.

Leerinhoud

- Analyse muziek uit de Romantiek en vroege 20ste eeuw
- Diepgaande bespreking van markante composities uit de westerse muziekliteratuur
- Alle bezettingen, vooral orkestwerken
- Bespreking van analytische methoden
- Inleidende studie van de 20ste en 21ste eeuwse muziek
- Ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden

Studiematerialen

- SENDEN, Yves, Elementa (Nederlandse en Engelstalige versie online verkrijgbaar)
- Schrijfwijzer

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie, een casustoets en een presentatie op het einde van het academiejaar.

- **Permanente Evaluatie: 20% van de punten.**
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- **Casustoets: 40% van de punten:**
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research).
- **Presentatie: 40% van de punten:**
Klassikale voorstelling van het eindwerk.

Opmerking: de docent beschikt over de mogelijkheid om – indien hij dat nodig acht – een bijkomend mondeling examen in te richten. In dat geval wordt de verdeling als volgt:

- *Permanente Evaluatie: 20% van de punten.*
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- *Casustoets: 40% van de punten:*
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research)
- *Presentatie: 20% van de punten:*
Klassikale voorstelling van het eindwerk.
- *Mondeling examen: 20% van de punten:*
Mondeling examen met doelgerichte vragen over het keuzewerk van de student, beoordeling door een beperkte interne examenjury

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

6.1.4 Analyse van Nieuwe Muziek (keuzevak)

2u/week in groepen van achttal studenten

Keuzevak voor de studenten Instrument/Zang.

De leerinhoud voor de studenten nevenvak komt overeen met hoofdvak, maar minder uitgebreid.

Leerinhoud

- Analyse nieuwe muziek
- Diepgaande bespreking van 20ste en 21ste eeuwse stijlen en technieken
- Bespreking van interessante publicaties en analytische methodes
- Ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden

Studiematerialen

- Senden, Yves, Elementa (Nederlandse en Engelstalige versie online verkrijgbaar)
- Schrijfwijzer

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie, een casustoets en een presentatie op het einde van het academiejaar.

- Permanente Evaluatie: 20% van de punten.
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- Casustoets: 40% van de punten:
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research).
- Presentatie: 40% van de punten:
Klassikale voorstelling van het eindwerk.

Opmerking: de docent beschikt over de mogelijkheid om – indien hij dat nodig acht – een bijkomend mondeling examen in te richten. In dat geval wordt de verdeling als volgt:

- *Permanente Evaluatie: 20% van de punten.
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.*
- *Casustoets: 40% van de punten:
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research)*
- *Presentatie: 20% van de punten:
Klassikale voorstelling van het eindwerk.*
- *Mondeling examen: 20% van de punten:
Mondeling examen met doelgerichte vragen over het keuzewerk van de student, beoordeling door een beperkte interne examenjury*

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

6.2 Geïntegreerde Muziekschriftuur/Analyse Niveau I en II (Zang)

Studenten zang volgen een geïntegreerd opleidingsonderdeel waarbij Analyse en Muziekschriftuur samen aangeboden worden. De studenten analyseren repertoire uit de hele muziekgeschiedenis, maar

steeds toegespitst op vocale muziek (lied, madrigaal, cantate, oratorium en opera).

Studenten zang die de leerstof van Analyse/muziekschriftuur nevenvak 1 beheersen kunnen na overleg met en goedkeuring door de vakgroepvoorzitter zang en de betrokken docent aan het begin van het schooljaar omschakelen naar Analyse/muziekschriftuur nevenvak 2, of naar Analyse nevenvak 1 gecombineerd met Muziekschriftuur nevenvak 1.

Studiematerialen

- SENDEN, Yves, Elementa (Nederlandse en Engelstalige versie online verkrijgbaar)
- Cursus
- Schrijfwijzer

Niveau I:

- Kennismaking met algemene basisbegrippen van de muziektheorie, zoals muzikale parameters, standaardvormen en genres.
- Kennismaking met de principes van vormanalyse, harmonische analyse en retorische analyse.
- Analyse van eenvoudige partituurvoorbeelden uit barok, classicisme en (vroeg)romantiek.
- Beknopte schriftuuroefeningen op basis van drieklanken in alle omkeringen, met modulaties en eenvoudige tussen- en dubbeldominanten.

Examenopdrachten

- Semestriële deelproef op basis van de geziene leerstof
- Jaarexamen muziekanalyse (juni):
- Schriftelijke deelproef: analyse van één of meer door de docent gekozen vocale composities, gekoppeld aan een situering ervan volgens de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden.
- Mondeling examen met doelgerichte vragen over de analysepaper, beoordeling door een beperkte examenjury

Niveau II:

- Verdieping van de geziene leerstof uit Niveau I
- Analyse van partituurvoorbeelden, geselecteerd uit alle periodes van de muziekgeschiedenis
- Beknopte schriftuuroefeningen op basis van drieklanken en vierklanken in omkeringen, met modulaties, tussen- en dubbeldominanten en versieringsnoten.

Examenopdrachten

- Semestriële deelproef op basis van de geziene leerstof
- Jaarexamen muziekanalyse (juni):
- Schriftelijke deelproef: analyse van één of meer door de docent gekozen vocale composities, gekoppeld aan een situering ervan volgens de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden.
- Mondeling examen met doelgerichte vragen over de analysepaper, beoordeling door een beperkte examenjury

Evaluatievorm:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie (20% van de punten), een semestriële casustoets (40% van de punten) en een casustoets op het einde van het academiejaar (40% van de punten)

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen per deeloproef en een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

Permanente Evaluatie

Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.

Casustoets

Cfr. supra bij Examenopdracht.

Jury:

Beoordeling door een beperkte interne examenjury

6.3 Analyse Hoofdvak

Analyse Hoofdvak is een verplicht opleidingsonderdeel voor studenten Muziektheorie-schriftuur. Studenten uit andere afstudeerrichtingen kunnen via het keuzepakket 'upgraden' van de Cursus Nevenvak naar Hoofdvak, mits ze slagen voor de niveautest. Daarbij wordt bepaald of de student de nodige voorkennis en/ of muzikale en theoretische bagage bezit.

Organisatie: 2u/ week in groepen van max. 8 studenten

Naast klassikale lessen wordt vooral in het tweede semester aandacht besteed aan de individuele coaching en klassikale verbetering van de taken die door de studenten worden gemaakt.

Nota: Let op: in eenzelfde academiejaar kan je nooit niveau nevenvak combineren met niveau hoofdvak van eenzelfde opleidingsonderdeel. Bij vragen hierover contacteer je de docent en/of de studietrajectbegeleider.

6.3.1 Niveau I HV

Leerinhoud

- Aanleren van algemene basisbegrippen: muzikale parameters, standaardvormen, genres, retoriek
- Eerste kennismaking met verschillende analysesystemen (klassieke vormleer, functieleer, Schenkeriaanse analyse, topoi ...)
- Muziekliteratuur uit voornamelijk het Classicisme
- Ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden

Studiematerialen

- SENDEN, Yves, Elementa (Nederlandse en Engelstalige versie online verkrijgbaar)
- Schrijfwijzer

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie, een casustoets en een presentatie op het einde van het academiejaar.

- Permanente Evaluatie: 20% van de punten.
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- Casustoets: 40% van de punten:
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research).
- Presentatie: 40% van de punten:
Klassikale voorstelling van het eindwerk.

Opmerking: de docent beschikt over de mogelijkheid om – indien hij dat nodig acht – een bijkomend mondeling examen in te richten. In dat geval wordt de verdeling als volgt:

- *Permanente Evaluatie: 20% van de punten.
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.*
- *Casustoets: 40% van de punten:
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research)*
- *Presentatie: 20% van de punten:
Klassikale voorstelling van het eindwerk.*
- *Mondeling examen: 20% van de punten:
Mondeling examen met doelgerichte vragen over het keuzewerk van de student, beoordeling door een beperkte interne examenjury*

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

6.3.2 Niveau II HV

Leerinhoud

- Grondig uitdiepen van de Classicistische standaardvormen (aangeleerd in Niveau I) en de evolutie in de Vroege en Hoog-Romantiek
- Inzicht in contrapuntische technieken
- Verdere verdieping in verschillende analysesystemen (klassieke vormleer, functieleer, Schenkeriaanse analyse, topoi...)
- Ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden

Studiematerialen

- SENDEN, Yves, Elementa (Nederlandse en Engelstalige versie online verkrijgbaar)
- Schrijfwijzer

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie, een casustoets en een presentatie op het einde van het academiejaar.

- **Permanente Evaluatie: 20% van de punten.**
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- **Casustoets: 40% van de punten:**
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research).
- **Presentatie: 40% van de punten:**
Klassikale voorstelling van het eindwerk.

Opmerking: de docent beschikt over de mogelijkheid om – indien hij dat nodig acht – een bijkomend mondeling examen in te richten. In dat geval wordt de verdeling als volgt:

- *Permanente Evaluatie: 20% van de punten.*
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- *Casustoets: 40% van de punten:*
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research)
- *Presentatie: 20% van de punten:*
Klassikale voorstelling van het eindwerk.
- *Mondeling examen: 20% van de punten:*
Mondeling examen met doelgerichte vragen over het keuzewerk van de student, beoordeling door een beperkte interne examenjury

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

6.3.3 Niveau III HV

Leerinhoud

- Analyse van complexere werken met uitbreiding naar Laat-Romantiek, Impressionisme en 20ste eeuw, met nadruk op harmonische evolutie.
- Alle bezettingen, met steeds aandacht voor literatuur van het eigen instrument (speciaal voor de studenten Instrument/ Zang)
- Bespreking van interessante publicaties, vb. DE LA MOTTE, D., Harmonielehre en SCHOENBERG, A., Structural functions of harmony
- Ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden

Studiematerialen

- SENDEN, Yves, Elementa (Nederlandse en Engelstalige versie online verkrijgbaar)
- Schrijfwijzer

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie, een casustoets en een presentatie op het einde van het academiejaar.

- Permanente Evaluatie: 20% van de punten.
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- Casustoets: 40% van de punten:
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research).
- Presentatie: 40% van de punten:
Klassikale voorstelling van het eindwerk.

Opmerking: de docent beschikt over de mogelijkheid om – indien hij dat nodig acht – een bijkomend mondeling examen in te richten. In dat geval wordt de verdeling als volgt:

- *Permanente Evaluatie: 20% van de punten.
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.*
- *Casustoets: 40% van de punten:
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research)*
- *Presentatie: 20% van de punten:
Klassikale voorstelling van het eindwerk.*
- *Mondeling examen: 20% van de punten:
Mondeling examen met doelgerichte vragen over het keuzewerk van de student, beoordeling door een beperkte interne examenjury*

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

6.3.4 Niveau IV HV

Leerinhoud

- Analyse muziek uit de Romantiek en vroege 20ste eeuw
- Diepgaande bespreking van markante composities uit de westerse muziekliteratuur
- Alle bezettingen, vooral orkestwerken

- Bespreking van analytische methoden
- Inleidende studie van de 20ste en 21ste eeuwse muziek
- Ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden

Studiematerialen

- SENDEN, Yves, Elementa (Nederlandse en Engelstalige versie online verkrijgbaar)
- Schrijfwijzer

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie, een casustoets en een presentatie op het einde van het academiejaar.

- **Permanente Evaluatie: 20% van de punten.**
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- **Casustoets: 40% van de punten:**
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research).
- **Presentatie: 40% van de punten:**
Klassikale voorstelling van het eindwerk.

Opmerking: de docent beschikt over de mogelijkheid om – indien hij dat nodig acht – een bijkomend mondeling examen in te richten. In dat geval wordt de verdeling als volgt:

- *Permanente Evaluatie: 20% van de punten.*
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- *Casustoets: 40% van de punten:*
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research)
- *Presentatie: 20% van de punten:*
Klassikale voorstelling van het eindwerk.
- *Mondeling examen: 20% van de punten:*
Mondeling examen met doelgerichte vragen over het keuzewerk van de student, beoordeling door een beperkte interne examenjury

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

6.3.5 Niveau V HV

Leerinhoud

- analyse nieuwe muziek
- diepgaande bespreking van 20ste en 21ste eeuwse stijlen en technieken
- bespreking van interessante publicaties en analytische methodes
- ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden

Handleiding:

- SENDEN, Yves, Elementa (Nederlandse en Engelstalige versie online verkrijgbaar)
- Schrijfwijzer

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie, een casustoets en een presentatie op het einde van het academiejaar.

- **Permanente Evaluatie: 20% van de punten.**
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- **Casustoets: 40% van de punten:**
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research).
- **Presentatie: 40% van de punten:**
Klassikale voorstelling van het eindwerk.

Opmerking: de docent beschikt over de mogelijkheid om – indien hij dat nodig acht – een bijkomend mondeling examen in te richten. In dat geval wordt de verdeling als volgt:

- *Permanente Evaluatie: 20% van de punten.*
Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.
- *Casustoets: 40% van de punten:*
Schriftelijke opdracht: Uitvoerige analyse van een vooraf in overleg bepaald werk, gekoppeld aan een beperkte literatuuropdracht: opzoeken van informatie over de geanalyseerde werken, en synthetiseren van de gevonden informatie. Hierbij worden de in het vak Research aangereikte onderzoeks- en schrijfvaardigheden aangewend (zie ook: Studiegids Algemene Culturele Vakken: Research)
- *Presentatie: 20% van de punten:*
Klassikale voorstelling van het eindwerk.
- *Mondeling examen: 20% van de punten:*
Mondeling examen met doelgerichte vragen over het keuzewerk van de student, beoordeling door een beperkte interne examenjury

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

6.4 Analyse Upgrade naar Hoofdvak

Studenten kunnen via het keuzepakket 'upgraden' van de cursus Analyse Nevenvak naar Analyse Hoofdvak, mits ze slagen voor een proef. Daarbij wordt de theoretische en praktische kennis van de student getoetst aan de hand van een reeks oefeningen met gradueel stijgende moeilijkheidsgraad. Voor de voorwaarden en afspraken: raadpleeg het Studiegids Keuzevakken.

7 Muziekschriftuur

Binnen de cursus Muziekschriftuur Nevenvak leer je je muzikale voorstellingsvermogen te ontwikkelen en vorm te geven. Je inzicht in de functioneel-tonale harmonie wordt getraind en aangescherpt aan de hand van gerichte oefeningen, die vertrekken vanuit de wetmatigheden van een traditionele vierstemmige koorzetting.

Een brede oriëntatie, grotendeels gebaseerd op de periode van Barok tot Vroegromantiek, vormt de voedingsbodem om je inzichtelijke kennis ook uit te breiden op het vlak van analyse en praktische harmonie en improvisatie. Daarnaast word je ook van binnenuit vertrouwd gemaakt met de bouwstenen die aan de basis liggen van veel werken uit het basisrepertoire van de lessen kamermuziek, zang of instrument. Op deze basis kan worden voortgebouwd naargelang je persoonlijke interesse, bijv. de beginselen van contrapunt of stijlgebonden harmonie.

Muziekschriftuur is als ondersteunend nevenvak opgenomen in het bachelor programma van elke student instrument en zang, en als hoofdvak binnen de bacheloropleiding Compositie. Ook studenten instrument of zang met een bijzondere interesse in muziekschriftuur kunnen opteren voor de opleidingsonderdelen Harmonie en Contrapunt, waarbinnen schriftuur op niveau hoofdvak behandeld wordt.

Titularis Muziekschriftuur NV: Stephan Weytjens
Titularis Muziekschriftuur HV: Bram van Camp

7.1 Muziekschriftuur Nevenvak Niveau I en II

Leerinhoud

De cursus Muziekschriftuur Nevenvak besteedt vooral aandacht aan het verticale aspect van de schriftuur: het herkennen van en het functioneel kunnen gebruiken van alle akkoorden.

7.1.1 Muziekschriftuur Niveau I (NV)

- drieklanken: grondligging, sixtakkoord, cadentieel kwartsixtakkoord
- modulaties

7.1.2 Muziekschriftuur Niveau II (NV)

- drieklanken in alle omkeringen
- dominant septiemakkoord en omkeringen
- septiemakkoord van de IIde graad
- modulaties
- tussen- en dubbeldominant

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling

Evaluatievorm:

De beoordeling gebeurt aan de hand van een aandeel permanente evaluatie (30% van de punten) , en een casustoets (70% van de punten), bestaande uit een semestriële deelproef (30% van de punten) en een eindproef op het einde van het academiejaar (40% van de punten)

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op het totale opleidingsonderdeel.

Muziekschriftuur Niveau I (NV)

- Semestriële deelproef: harmonieoefening over alle drieklanken in grondligging, met modulatie. Sopraan- en basopgave
- Eindproef: realiseren van een harmonieoefening met drieklanken in grondligging en omkering, met modulatie. Sopraan- en basopgave

Muziekschriftuur Niveau II (NV)

- Semestriële deelproef: harmonieoefening over drieklanken in alle omkeringen en het laddereigen dominantseptiemakkoord, met modulaties. Sopraan- en basopgave.
- Eindproef: realiseren van een harmonieoefening met drieklanken en dominantseptiemakkoorden in alle omkeringen en toepassingen, met modulaties, tussen- en dubbeldominanten en septiemakkoord van de IIde graad. Sopraan- en basopgave.

Permanente Evaluatie

Wordt gequoteerd aan de hand van de opdrachten, aanwezigheid, inzet en evolutie van de student tijdens de cursus.

Jury:

De verbetering van de casustoets gebeurt door het team van vakdocenten.

7.2 Muziekschriftuur Hoofdvak

- Doel: via harmonische en contrapuntische analyse van bestaande composities stijlbewust leren denken en te komen tot korte stijlcomposities
- Gebruikte handboeken: eigen cursus van Bram Van Camp, Counterpoint (K. Kennan), 20th Century Harmony (V. Persichetti), Introduction to Post-Tonal Music (J.N. Strauss), Studies in Counterpoint (E. Krenek), Analytic Approaches to 20th Century Music (J. Lester).
- Toepassing:
  - korte oefeningen met gegeven sopraan of bas uit bestaande literatuur (vocaal en/of instrumentaal)
  - korte stijlcomposities na analyse

Leerinhoud:

Niveau I (HV) Harmonie: Late Renaissance en Vroeg Barok
Stijlcompositie naar Lassus, Monteverdi en Schütz
Contrapunt: tweestemmig 1:1, 2:1, 4:1 zonder chromatiek

Niveau II (HV) Harmonie: Hoog- en Laat Barok
Stijlcompositie naar Lully, Charpentier, Buxtehude, Corelli en Händel
Contrapunt: tweestemmig 1:1, 2:1, 3:1, 4:1 met chromatiek

Niveau III (HV) Harmonie: Laat Barok en Classicisme

Stijlcompositie naar Händel, Rameau, Vivaldi (instrumentale stijl),
J.S. Bach (koraalstijl)
Analyse muziek uit het classicisme
Contrapunt: tweestemmige inventie, driestemmig contrapunt,
tweestemmige canon met vrije bas

Niveau IV (HV) Romantiek en vroege 20ste eeuw
(facultatief) Harmonische analyse van muziek uit de Romantiek
Analyse vroege 20ste eeuw
Stijlcompositie naar Debussy, Stravinski en Bartok

Niveau V (HV) 20° en 21° eeuw
(facultatief) Stijlcompositie naar Schönberg, Webern, Lutoslawski, en
spectrale muziek

Evaluatievorm, evaluatienorm en puntenverdeling:

Evaluatievorm:

Muziekschriftuur Hoofdvak 1:

In 1° zittijd gebeurt de beoordeling aan de hand van

- een halfjaarlijks examen harmonie (20% van de punten),
- een portfolio voor harmonie en contrapunt (20% van de punten)
- een eindexamen harmonie (40% van de punten) en contrapunt (20% van de punten).

Muziekschriftuur Hoofdvak 2:

In 1° zittijd gebeurt de beoordeling aan de hand van:

- een halfjaarlijks examen harmonie (20% van de punten) en contrapunt (20% van de punten),
- een portfolio voor harmonie (10% van de punten) en contrapunt (10% van de punten)
- en een eindexamen harmonie (20% van de punten) en contrapunt (20% van de punten).

Muziekschriftuur Hoofdvak 3:

In 1° zittijd gebeurt de beoordeling aan de hand van een portfolio voor harmonie (60% van de punten) en contrapunt (40% van de punten).

Muziekschriftuur Hoofdvak 4 en 5:

In 1° zittijd gebeurt de beoordeling aan de hand van een portfolio bestaande uit analyses en stijlcomposities.

Evaluatienorm:

De student dient 50% van de punten te behalen of een quotering van min. 10/20 op elk opleidingsonderdeel.

Nota: Let op: in eenzelfde academiejaar kan je nooit niveau nevenvak combineren met niveau hoofdvak van eenzelfde opleidingsonderdeel. Bij vragen hierover contacteer je de docent en/of de studietrajectbegeleider.

7.3 Muziekschriftuur Upgrade naar Hoofdvak

Studenten kunnen via het keuzepakket 'upgraden' van de cursus Muziekschriftuur Nevenvak naar Muziekschriftuur Hoofdvak, mits ze slagen voor een proef. Daarbij wordt de theoretische en praktische

kennis van de student getoetst aan de hand van een reeks oefeningen met gradueel stijgende moeilijkheidsgraad.

Twee jaar Nevenvak staat gelijk aan het niveau van één jaar Hoofdvak. Voor de voorwaarden en afspraken: raadpleeg het Studiegids Keuzevakken.

8 Contrapunt (NV)

Deze cursus is gewijd aan achttiende-eeuws contrapunt. Aan de hand van compositietraktaten, met speciale nadruk op de Napolitaanse partimento- en contrapuntmethodes, en de analyse van werken uit de achttiende eeuw componeer je stukken geïnspireerd op deze historische modellen.

Titularis: Ewald Demeyere

Contact: ewald.demeyere@ap.be

Opgelet: Contrapunt is een keuzevak waarvoor een intakegesprek wordt afgenomen.

Voor de voorwaarden en afspraken: raadpleeg het Studiegids Keuzevakken.

8.1 Niveau I

Leerinhoud:

- tweestemmig soortencontrapunt volgens Kirnberger.
- tweestemmig menuet.
- tweestemmige inventie.

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De student legt zowel een halfjaarlijks examen als een jaarexamen af, elk op 50% van het totale aantal punten. Als halfjaarlijks examen krijgt de student twee oefeningen op soortencontrapunt en componeert hij/zij één menuet gebaseerd op een gegeven incipit en structuur. Als jaarexamen componeert de student één inventie op een gegeven incipit. De student krijgt de opgaves één week vóór de deadlines van indienen via mail. Beide examens moeten gemaïld worden in PDF naar ewald.demeyere@ap.be.

Evaluatienorm:

De student moet geslaagd zijn zowel voor het halfjaarlijks examen als voor het jaarexamen. Is dit niet het geval, wordt hij/zij voor de examens waarvoor hij/zij niet geslaagd is doorverwezen naar de 2de zitting.

De deadlines voor indienen verschijnen op DigitAP.

8.2 Niveau II

Leerinhoud:

- driestemmige *moti del basso*.
- driestemmige *piccoli bassi* van Mattei.
- driestemmig versierd koraal (zonder voorimitaties).

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De student legt zowel een halfjaarlijks examen als een jaarexamen af, elk op 50% van het totale aantal punten. Als halfjaarlijks examen krijgt de student twee oefeningen in de stijl van de *piccoli bassi* van Mattei. Als jaarexamen componeert de student één versierd koraal (zonder voorimitaties) op een gegeven koraal. De student krijgt de opgaves één week vóór de deadlines van indienen via mail. Beide examens moeten gemaïld worden in PDF naar ewald.demeyere@ap.be.

Evaluatienorm:

De student moet geslaagd zijn zowel voor het halfjaarlijks examen als voor het jaarexamen. Is dit niet het geval, wordt hij/zij voor de examens waarvoor hij/zij niet geslaagd is doorverwezen naar de 2de zittijd.

De deadlines voor indienen verschijnen op DigitAP.

8.3 Niveau III

Leerinhoud:

- driestemmige *disposizione*.

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De student legt enkel een jaarexamen af, op 100% van het totale aantal punten. Dit jaarexamen bestaat uit het realiseren van één driestemmige *disposizione*. De student krijgt de opgave één week vóór de deadline van indienen via mail. Het examen moet gemaïld worden in PDF naar ewald.demeyere@ap.be.

Evaluatienorm:

De student moet geslaagd zijn voor het jaarexamen. Is dit niet het geval, wordt hij/zij doorverwezen naar de 2de zittijd.

De deadline voor indienen verschijnt op DigitAP.

8.4 Niveau IV

Leerinhoud:

- driestemmige fuga (zonder complexe technieken).

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De student legt enkel een jaarexamen af, op 100% van het totale aantal punten. Dit jaarexamen bestaat uit het componeren van één driestemmige fuga. De student krijgt het subject één week vóór de deadline van indienen via mail. Het examen moet gemaïld worden in PDF naar ewald.demeyere@ap.be.

Evaluatienorm:

De student moet geslaagd zijn voor het jaarexamen. Is dit niet het geval, wordt hij/zij doorverwezen naar de 2de zittijd.

De deadline voor indienen verschijnt op DigitAP.

8.5 Niveau V

Leerinhoud:

- vierstemmige fuga inclusief complexe technieken (omkeerbaar contrapunt, vergroting en verkleining, melodische omkering, kreeft, stretto).

Evaluatievorm en puntenverdeling:

De student legt enkel een jaarexamen af, op 100% van het totale aantal punten. Dit jaarexamen bestaat uit het componeren van één vierstemmige fuga. De student krijgt het subject één week vóór de deadline van indienen via mail. Het examen moet gemaïld worden in PDF naar ewald.demeyere@ap.be.

Evaluatienorm:

De student moet geslaagd zijn voor het jaarexamen. Is dit niet het geval, wordt hij/zij doorverwezen naar de 2de zitting.

De deadline voor indienen verschijnt op DigitAP.